

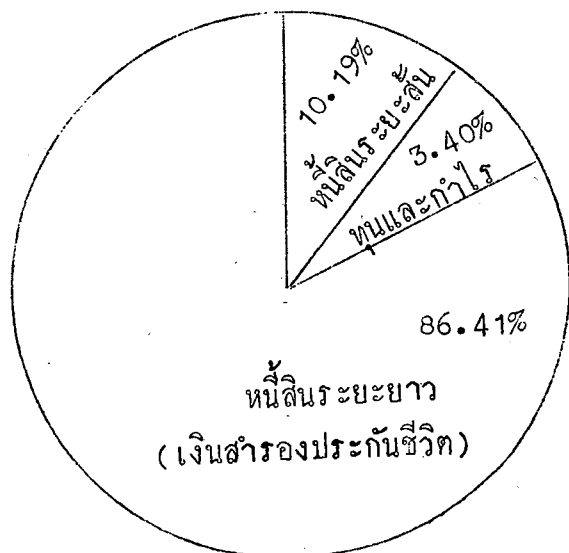
บทที่ 5

การบริหารเงินทุนของอุตสาหกรรมประกันชีวิตในประเทศไทย

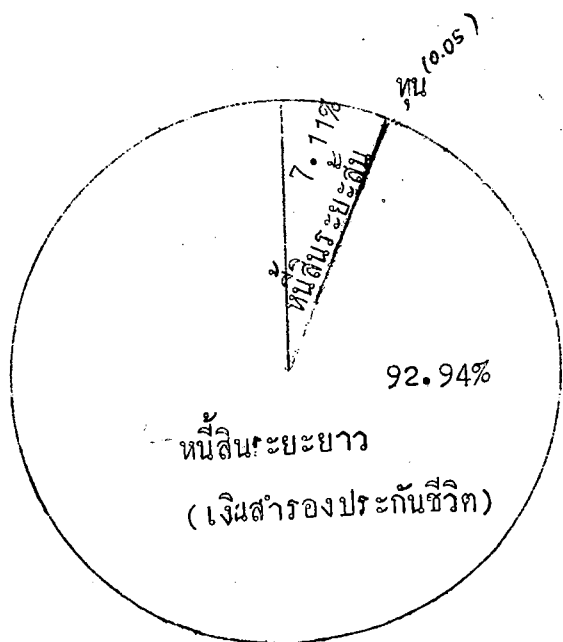
อุตสาหกรรมประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญทาง เศรษฐกิจและสังคม เป็นสถาบันการเงินที่ผูกพันอยู่กับอนาคต ของผู้เอาประกันและครอบครัว ความเจริญก้าวหน้า หรือความล้มเหลวของบริษัทประกันชีวิตจะขึ้นอยู่กับ การจัดการด้านการเงินเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัทสามารถควบคุมและดำเนินนโยบายการจัดการเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ของธุรกิจให้สอดคล้องกับการใช้ไปของ เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดฐานะทางการเงินที่มั่นคง และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกัน

1. โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุน

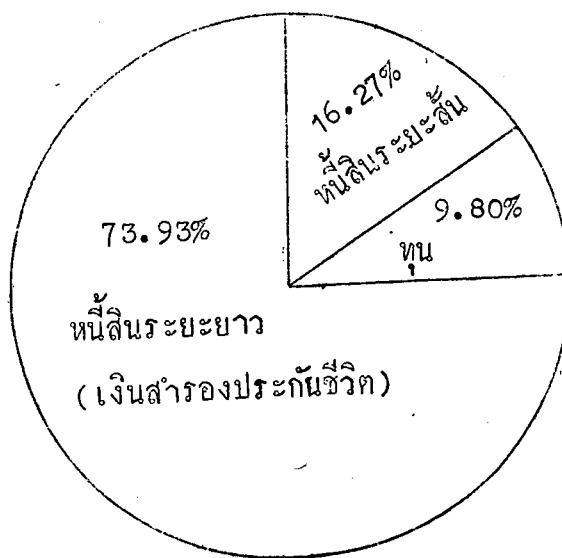
โครงสร้างของเงินทุนโดยทั่วไปของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย, สาขาต่างประเทศ และรวมทั้งอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2518-2522 แสดงรูปเปรียบเทียบต่อไปนี้

รวมทั้งอุตสาหกรรม

บริษัทประกันชีวิตในประเทศ

บริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ

จากการพิจารณางบดุลรวมของอุตสาหกรรมประกันชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 นั้น พบว่าอุตสาหกรรมประกันชีวิตมีแหล่งที่มาเงินทุนโดยเฉลี่ยประกอบด้วยหนี้สินทั้งหมด 96.6 เปอร์เซ็นต์ และส่วนของผู้ถือหุ้น 3.40 เปอร์เซ็นต์ โดยเงินทุนจากหนี้สินประกอบด้วยหนี้สินระยะยาว ซึ่งก็คือ เงินสำรองประกันชีวิต 86.41 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนแหล่งใหญ่ที่สุดของอุตสาหกรรมนี้และหนี้สินระยะสั้น 10.19 เปอร์เซ็นต์ สำหรับเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นประกอบด้วยทุนจดทะเบียน 3.15 เปอร์เซ็นต์ และกำไร (ขาดทุน) สะสม 0.25 เปอร์เซ็นต์ การที่อุตสาหกรรมนี้ใช้เงินทุนจากหนี้สินระยะยาวสูงกว่าแหล่งเงินทุนอื่น ๆ เนื่องจากเงินสำรองประกันชีวิตเป็นส่วนที่กักไว้สำหรับภาระผูกพันตามกรมธรรม์ที่จะต้องจ่ายคืนผู้เอาประกันในกรณีที่มีภรรยาหรือบิดาเจ็บหรือทุพพลภาพ เนื่องจากอุบัติเหตุและจ่ายคืนเมื่อสัญญาครบกำหนด ดังนั้นบริษัทจึงมีหน้าที่นำเงินส่วนที่ต้องจ่ายคืนในอนาคตไปลงทุนเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนกับสัญญาที่จะต้องจ่ายใหญ่เอาประกัน จึงเห็นได้ว่าแหล่งเงินทุนจากเงินสำรองประกันชีวิตมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมนี้

ในการพิจารณางบดุลรวมของบริษัทประกันชีวิตในประเทศช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 ปรากฏว่าโครงสร้างที่มาของเงินทุนของบริษัทประกันชีวิตในประเทศโดยเฉลี่ยประกอบด้วยหนี้สินทั้งหมด 100.05 เปอร์เซ็นต์ และส่วนของผู้ถือหุ้น (0.05) เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตในระยะเริ่มแรกจะประสบผลการขาดทุนมากจนส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าติดลบ และจะต้องเก็บเงินสำรองไว้สูง เพื่อเป็นหลักประกันที่จะจ่ายเงินคืนผู้เอาประกันได้ในอนาคต บริษัทประกันชีวิตจะเริ่มมีกำไรเมื่อกรมธรรม์ของแต่ละกรมธรรม์มาต่ออายุทุกปี เพราะวาระปีแรก ๆ บริษัทประกันชีวิตมีค่าใช้จ่ายประมาณน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ เงินทุนที่ได้จากหนี้สินประกอบด้วยเงินสำรองประกันชีวิต 92-94 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนแหล่งใหญ่ของบริษัทประกันชีวิต และหนี้สินระยะสั้น 7.11 เปอร์เซ็นต์ สำหรับเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นประกอบด้วยทุนจดทะเบียน 3.44 เปอร์เซ็นต์ และกำไร (ขาดทุน) สะสม (3.49) เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่าแหล่งของเงินทุนมีน้อยเนื่องจากแต่เดิมรัฐบาลได้กำหนดเงินทุนจดทะเบียนเพียง 5 ล้านบาท ปัจจุบันนี้รัฐบาลได้กำหนดไว้ 100 ล้านบาท เพื่อให้บริษัทที่ตั้งใหม่มีความมั่นคงจริง และสามารถให้ความคุ้มครองกับผู้เอาประกัน

เมื่อพิจารณาจากรวมของบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 นั้น จะพบว่าบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศมีแหล่งที่มาของเงินทุนโดยเฉลี่ยประกอบคด้วยหนี้สินทั้งหมด 90.20 เปอร์เซ็นต์ และส่วนของผู้ถือหุ้น 9.80 เปอร์เซ็นต์ โดยเงินทุนจากหนี้สินประกอบคด้วยหนี้สินระยะยาว 73.93 เปอร์เซ็นต์ และจากหนี้สินระยะสั้น 16.27 เปอร์เซ็นต์ เป็นที่น่าสังเกตว่า บริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศใช้เงินทุนจากหนี้สินระยะสั้นสูงกว่าบริษัทประกันชีวิตในประเทศและสูงกว่าอุตสาหกรรมประกันชีวิตทั้งนี้ส่วนของผู้ถือหุ้นประกอบคด้วยเงินทุนจากทุนจดทะเบียน 2.64 เปอร์เซ็นต์ และจากกำไร (ขาดทุน) สะสม 7.16 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นนี้บริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศมีสูงกว่าบริษัทประกันชีวิตในประเทศ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวนี้มีกำไรสะสมสูงกว่านั่นเอง

สรุปโครงสร้างที่มาของเงินทุน

เงินทุนที่ธุรกิจมีไว้ใช้ในกิจการหรือที่เรียกว่า แหล่งที่มาของเงินทุน (Sources of Financial Structure) นั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย

1) เงินกองทุน หมายถึง

1.1 เงินทุนชำระแล้ว หรือเงินทุนจากสำนักงานใหญ่ ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตปี พ.ศ. 2510 กำหนดให้หมู่ประกอบกิจการประกันชีวิตใหม่จะต้องจดทะเบียนบริษัทโดยมีเงินทุนไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท มีทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท และต้องชำระให้ครบ 100 ล้านบาทภายใน 10 ปี ซึ่งแต่เดิมกำหนดไว้เพียง 5 ล้านบาท

1.2 สำรองจัดสรรจากกำไรสุทธิ เพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น สำรองจัดสรรไว้สำหรับจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นและสำรองจัดสรรไว้เพื่อจ่ายเงินปันผลแก่ผู้เอาประกัน รวมทั้งการกันเงินสำรองไว้เพื่อการขยายงาน หรือเพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ

1.3 กำไร (ขาดทุน) สะสม

2) หนี้สินระยะสั้น ได้แก่

2.1 หนี้สินตามกรมธรรม์ค้างจ่าย หมายถึง

2.1.1 เงินครบกำหนดจ่ายคืนผู้เอาประกัน

2.1.2 เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์

2.1.3 สินไหมทดแทนอุบัติเหตุ และทุพพลภาพ

2.1.4 สินไหมมรณกรรม

2.1.5 เงินปันผลจ่ายที่ผู้เอาประกัน ยังไม่ได้รับหรือเกิดขึ้นระหว่างปี และยังไม่ได้ออกจ่าย

2.2 เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับประกันต่อ หมายถึง เบี้ยประกันภัย ค่านายหน้า คางาง บำเหน็จ ค่าสินไหมทดแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งกิจการยังไม่ได้ออกจ่ายแก่ผู้รับประกัน ต่อทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2.3 เงินกู้ยืม และ เบิกเกินบัญชี หมายถึง เงินที่กิจการกู้ยืมโดยมีกำหนดเวลาชำระคืนไม่เกิน 1 ปี และเงินกู้ยืมในรูปเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

2.4 หนี้สินอื่น ๆ หมายถึง

2.4.1 ภาษีการค้าค้างจ่าย

2.4.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย

2.4.3 ภาษีค่าโรนิตบุคคลค้างจ่าย

2.4.4 ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย และภาษีอื่น ๆ ค้างจ่าย

2.4.5 ค่าใช้จ่ายที่ถึงกำหนดจ่ายแล้วแต่ยังไม่ได้ออกจ่าย

2.5 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายคานสำนักงาน และอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ออกจ่าย

3) หนี้สินระยะยาว หมายถึง หนี้สินที่มีอายุเกินกว่า 1 ปี เช่น บัญชีเงินสะสมของลูกจ้างที่กิจการหักจากเงินเดือน หรือค่าจ้างแรงงาน และเงินส่วนที่กิจการจ่ายสมทบตามโครงการสวัสดิการของกิจการหรือทางราชการ - รวมทั้งบำเหน็จที่จะต้องจ่ายแก่ลูกจ้างที่ออกจากงาน เป็นต้น ทั้งนี้หนี้สินระยะยาวที่สำคัญของบริษัทประกันชีวิต คือ เงินสำรองประกันชีวิต

เงินสำรองประกันชีวิต (Life Insurance Reserve)

เงินสำรองเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุด ในการรับประกันชีวิตจากผู้เอาประกัน บริษัทจะไ้รับชำระเบี้ยประกันจากผู้เอาประกัน ซึ่งเงินนี้มีส่วนหนึ่งที่มิใช่รายได้ของบริษัท แต่เป็นข้อผูกพันที่บริษัทจะต้องจ่ายคืนผู้เอาประกันในวันข้างหน้าตามสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิต ดังนั้นในระหว่างที่ยังไม่ถึงเวลาที่จะต้องจ่ายคืนผู้เอาประกัน บริษัทประกันชีวิตจึงจำเป็นต้องเตรียมเงินทุนไว้จำนวนหนึ่งที่เรียกว่าเงินสำรอง พร้อมทั้งจะนำออกจ่ายให้แก่ผู้เอาประกัน หรือผู้รับประโยชน์เมื่อถึงโอกาสที่จะต้องจ่าย กล่าวคือ เมื่อผู้เอาประกันประสบภพกรรมหรือครบกำหนดเวลา และอื่น ๆ ตามสัญญากรมธรรม์ เงินสำรองจึงเป็นหนี้สินที่สำคัญที่สุดของกิจการประกันชีวิต

เงินสำรอง เกิดจากการที่บริษัทประกันชีวิตออกสัญญาคุ้มครองชีวิตกับผู้เอาประกันเป็นระยะเวลาหลายปีติดต่อกันโดยรับชำระเบี้ยประกันในจำนวนที่เท่ากันทุกปีในขณะที่เบี้ยประกันที่แท้จริงควรจะน้อยในปีแรก และเพิ่มสูงขึ้นตามอายุของผู้เอาประกัน ทั้งนี้เนื่องจากความเสี่ยงภัยหรือโอกาสที่จะมรณะของแต่ละบุคคลจะสูงขึ้นตามนั้น

ในการประกันชีวิต ผู้เอาประกันจะเลือกทำสัญญาระยะยาว เช่น 10 ปี 20 ปี หรือตลอดชีวิต สัญญาคุ้มครองปีต่อปี เช่น การประกันภัยอื่น ๆ นั้นไม่เหมาะกับการประกันชีวิตด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการคือ

1) ถ้าทำสัญญาปีต่อปี บริษัทมีสิทธิพิจารณาปรับประกันใหม่ทุกครั้งที่ต้องสัญญา เมื่อผู้เอาประกันมีสุขภาพเสื่อมโทรมและต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตมากที่สุดก็กลับจะไม่ได้รับประโยชน์ เพราะบริษัทปฏิเสธไม่คอสัญญาให้ หรืออีกประการหนึ่งอายุของผู้เอาประกันอาจเกินกำหนดที่บริษัทรับพิจารณาออกกรมธรรม์ ทำให้ผู้เอาประกันไม่สามารถได้ประโยชน์จากการประกันชีวิตเช่นกัน

2) ถึงแม้ว่าผู้เอาประกันจะมีสุขภาพดี และอายุยังอยู่ในเกณฑ์ที่บริษัทพิจารณาปรับประกันได้ เบี้ยประกันที่ต่อชำระจะเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นการสวนทางกับความสามารถในการหารายได้ของผู้เอาประกัน ในที่สุดผู้เอาประกันจะไม่สะดวกที่จะชำระเบี้ยประกันที่สูงและปล่อยให้กรมธรรม์ขาดผลบังคับ

ดังนั้น บริษัทประกันชีวิตจึงสนองความต้องการของประชาชนโดยการออกแบบประกันระยะยาว และเก็บเบี้ยประกันในอัตราที่คงที่ตลอดระยะที่มีการชำระเบี้ยประกัน ระบบเบี้ยประกันคงที่ (Level Premium System) นี้เอง คือที่มาแห่งเงินสำรองประกันชีวิตอันมหาศาลและทำให้บริษัทประกันชีวิต เกิดเป็นสถาบันเงินทุนมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศในขณะเดียวกันที่ทำหน้าที่สังคมสงเคราะห์ให้ความคุ้มครองต่อประชาชนทั่วไปตามสัญญากรมธรรม์นั้น

เงินสำรอง เป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจการประกันชีวิต ซึ่งมีผลต่อฐานะการเงินของ

บริษัทเป็นอันมาก การคำนวณเงินสำรองมีความสลับซับซ้อนต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในหลักการประกันชีวิตเป็นอย่างดี และด้วยเหตุนี้จึงเกิดนักวิชาชีพขึ้นมาอีกกลุ่มหนึ่งคือ นักคณิตศาสตร์ประกันชีวิต(Actuary) ทำหน้าที่รับผิดชอบการคำนวณอัตราเบี้ยประกันมูลค่าต่าง ๆ ตามกรมธรรม์ เงินสำรอง และตัวเลขอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อความมั่นคงของบริษัท ดังนั้นรัฐจึงได้ออกกฎหมายควบคุมเงินสำรอง และวิธีการจัดสรรเงินสำรอง

การควบคุมการจัดสรรเงินสำรองของบริษัทประกันชีวิตโดยรัฐ

ในการควบคุมการจัดสรรเงินสำรองนี้ ได้มีประกาศของกระทรวงพาณิชย์ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเบี้ยประกันภัย ไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่ ในมาตรา 6 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พุทธศักราช 2510 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ให้บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่มีความผูกพันอยู่ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัย สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทรับประกันภัย โดยตรง นอกจากเบี้ยประกันภัยที่ได้รับจากการรับประกันต่อ ไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้
- 2) เงินสำรองประกันภัยที่บริษัทจัดสรรไว้ตามข้อ 1) บริษัทต้องดำรงไว้ในประเทศไทย
- 3) เงินสำรองประกันภัยที่บริษัทจัดสรรไว้นั้น จะใช้วิธีการนอกจากวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้คำนวณก็ได้ แต่จำนวนเงินสำรองประกันภัยที่คำนวณขึ้นนั้นจะต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินสำรองประกันภัยที่คำนวณขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้
- 4) การคำนวณเงินสำรองประกันภัย ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
  - 4.1 กรมธรรม์ประกันภัยประเภทชำระเบี้ยประกันภัยครั้งเดียวหรือประเภท

ชำระเป็นงวด งวดละเท่า ๆ กัน และแต่ละงวดมีระยะเวลา 12 เดือน หรือกว่านั้นขึ้นไป นอกจากประเภทกรมธรรม์ประกันภัยตามขอ 4.4 และขอ 4.5 ให้จัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยตามหลักการสำรองถัวเฉลี่ย (Mean Reserve) และให้เงินสำรองถัวเฉลี่ยของรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยใดมีค่าเท่ากับครึ่งหนึ่งของผลรวมของเงินสำรองประกันภัย หรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีจำนวนที่สูงกว่า ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยครั้งสุดท้ายที่ปรับแล้ว สำหรับปีกรมธรรม์ประกันภัยนั้นและเงินสำรองประกันภัยหรือเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัย ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยของปีกรมธรรม์ประกันภัยอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีจำนวนสูงกว่า

4.1.1 "เงินสำรองประกันภัย ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยใด" หมายถึง ผลรวมมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยและผลประโยชน์อื่น (ถ้ามี) ที่บริษัทที่มีความผูกพันจะต้องจ่ายในอนาคตนับแต่วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยนั้นเป็นต้นไป หักด้วยมูลค่าปัจจุบันของ เบี้ยประกันสุทธิรายปีที่ปรับแล้วในอนาคต นับแต่วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยนั้นเป็นต้นไป และหากใดค่าเป็นลบให้ถือค่าเงินสำรองประกันภัย ณ วันครบรอบปีกรมธรรม์ประกันภัย เป็นศูนย์

4.1.2 "เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปี" (Net Annual Premium) หมายถึง ส่วนของ เบี้ยประกันภัยแต่ละปีที่มีจำนวนเท่ากันทุกปี ซึ่ง เมื่อนำส่วนของ เบี้ยประกันภัยแต่ละปีนี้ทั้งหมดไปคำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบัน ณ วันออกกรมธรรม์ประกันภัยแล้ว จะมีค่าเท่ากับผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัย และผลประโยชน์อื่น (ถ้ามี) ที่บริษัทที่มีความผูกพันจะต้องจ่ายนับแต่วันออกกรมธรรม์ประกันภัยนั้นเป็นต้นไป

4.1.3 เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับแล้ว แบ่งเป็นสองประเภทดังนี้

4.1.3.1 "เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับแล้วปีแรก" หมายถึง ความถึงผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงิน ซึ่งเอาประกันภัยและผลประโยชน์อื่น (ถ้ามี) ที่บริษัทที่มีความผูกพันจะต้องจ่าย นับแต่วันออกกรมธรรม์ประกันภัย เป็นต้นไปหักด้วยมูลค่าปัจจุบัน ณ วันออกกรมธรรม์ประกันภัยของ เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับแล้วปีต่อไปทั้งหมด

4.1.3.2 " เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับแล้วปีต่อไป"

หมายความว่า เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับตามวิธีการใน ก. หรือ ข. ข้างล่างนี้ ตั้งแต่ปีที่สอง เป็นต้นไป จนถึงปีสิ้นสุดการชำระเบี้ยประกันภัยที่เหากค่าที่สุด

ก. เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่คำนวณขึ้นโดยถือเสมือนว่ากรมธรรม์ประกันภัยนั้นได้ทำขึ้นภายหลังจากวันออกกรมธรรม์ประกันภัยแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี แต่ไม่เลื่อนกำหนดการชำระเบี้ยประกันภัยครั้งสุดท้าย และเวลาสิ้นสุดของกรมธรรม์ประกันภัย

ข. เบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่รวมค่าที่เพิ่มจำนวนหนึ่ง นับตั้งแต่ปีที่สองของกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งเมื่อนำเฉพาะจำนวนค่าที่เพิ่มทั้งหมดนี้ไปคำนวณมูลค่าปัจจุบัน ณ วันออกกรมธรรม์ประกันภัย จะมีค่าเท่ากับผลต่างระหว่างรอยละ 5.5 ของจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยกับจำนวนค่าที่เพิ่มในหนึ่งปี นอกจากการประกันภัยแบบอุตสาหกรรมใหม่ค่าเท่ากับผลต่างระหว่างรอยละ 6.5 ของจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยกับจำนวนค่าที่เพิ่มในหนึ่งปี

4.2 กรมธรรม์ประกันภัยประเภทชำระเบี้ยประกันภัยเป็นงวด งวดละเท่า ๆ กัน และแต่ละงวดมีระยะเวลาแตกต่างไปจากข้อ 4.1 นอกจากกรมธรรม์ประกันภัยตามข้อ 4.4 และข้อ 4.5 ให้จัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยตามข้อ 4.1 หักด้วยเบี้ยประกันภัยสุทธิรายปีที่ปรับแล้วของงวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามกรมธรรม์ประกันภัยสำหรับรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยนั้น

4.3 กรมธรรม์ประกันภัยประเภทชำระเบี้ยประกันภัยไม่เท่ากัน นอกจากกรมธรรม์ประกันภัยตามข้อ 4.4 และข้อ 4.5 ให้แยกเบี้ยประกันภัยที่ไม่เท่ากันนั้นออกเป็นจำนวนย่อยที่เท่า ๆ กัน และให้ใช้วิธีคำนวณเช่นเดียวกับข้อ 4.1 หรือข้อ 4.4 แล้วแต่กรณี

4.4 กรมธรรม์ประกันภัยแบบสวัสดิการสงเคราะห์ ให้จัดสรรเงินสำรองดังนี้

4.4.1 เงินฝากบำรุงเพื่อการสวัสดิการสงเคราะห์ ให้จัดสรรเต็มจำนวนที่เหลืออยู่ของสมาชิกแต่ละราย

4.4.2 เงินค่าสมัคร ค่าบริการหรือเงินอื่น ๆ ให้จัดสรรไว้เพื่อค่าใช้จ่ายในโอกาสที่มีจำนวนเท่ากับผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายแต่ละปีในโอกาส โดยกำหนดให้ค่าใช้จ่ายแต่ละปีที่มีจำนวนเท่ากับร้อยละ 5.5 ของเงินค่าสมัคร ค่าบริการ หรือเงินอื่น ๆ

4.5 กรมธรรม์ประกันภัยที่มีการประกันอุบัติเหตุ ทุพพลภาพ การรักษาพยาบาล หรือเหตุอื่นใดรวมอยู่ด้วย ให้จัดสรรเงินสำรองประกันภัยเพื่อการนี้ร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันภัยในเหตุนั้นสำหรับปีที่มีความผูกพันอยู่

5) อัตราดอกเบี้ยในการคำนวณเงินสำรองประกันภัยตามข้อ 4) ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยทุกแบบ

6) การคำนวณเงินสำรองประกันภัยตามข้อ 4) ให้ใช้ตารางมรณะ ดังนี้

6.1 ตารางมรณะ The Commissioners 1941 Standard Ordinary Table ให้ใช้กับแบบการประกันชีวิต ดังต่อไปนี้

6.1.1 การประกันชีวิตแบบสามัญ (Ordinary Life Insurance) ซึ่งคำนวณตามข้อ 4.1 ข้อ 4.2 และข้อ 4.3

6.1.2 การประกันชีวิตแบบอุตสาหกรรม (Industrial Life Insurance) ซึ่งคำนวณตามข้อ 4.1 ข้อ 4.2 และข้อ 4.3

6.1.3 การประกันชีวิตแบบสวัสดิการสงเคราะห์ซึ่งคำนวณตามข้อ 4.4

6.2 ตารางมรณะ 1937 Standard Annuity Males 1932-1936 สำหรับผู้เอาประกันที่เป็นชาย และตารางมรณะ 1937 Standard Annuity Females สำหรับผู้เอาประกันที่เป็นหญิง ให้ใช้กับการประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ (Annuity Insurance) ซึ่งคำนวณตามข้อ 4.1 ข้อ 4.2 และข้อ 4.3

6.3 ตารางมรณะที่นายทะเบียนประกันชีวิตเห็นสมควรกำหนดให้ใช้หรือตารางซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนประกันชีวิต เพื่อใช้สำหรับการประกันชีวิต

แบบอื่นนอกจากที่กล่าวตามขอ 6.1 และขอ 6.2

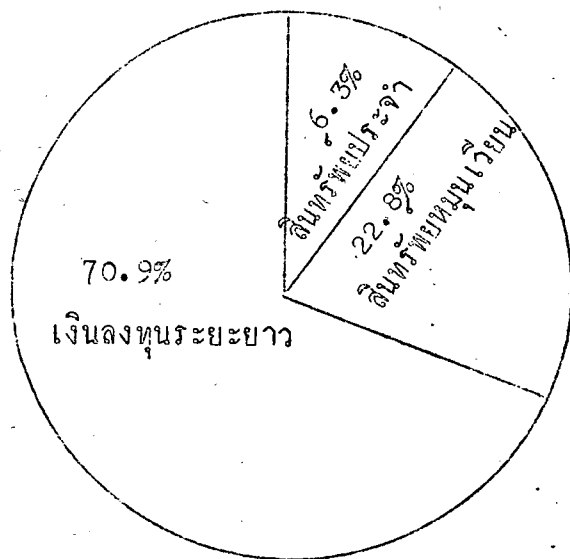
ประกาศ ณ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2519

จากประกาศดังกล่าว เพื่อควบคุมบริษัทประกันชีวิตมิให้เก็บเงินสำรองไว้ค่าเงินเกินไป อันจะเกิดผลเสียหายแก่บริษัท และเพื่อให้บริษัทแสดงฐานะหนี้สินผูกพันที่แท้จริงต่อผู้เอาประกัน

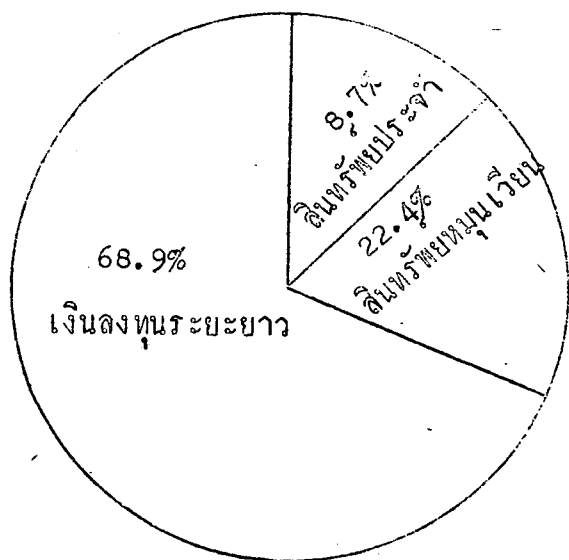
2. โครงสร้างแหล่งที่ใช้ไปของ เงินทุน

จากการศึกษาถึงโครงสร้างแหล่งที่มาของ เงินทุนดังที่กล่าวมาแล้ว ในหัวข้อต่อไปนี้จะศึกษาถึงการใช้จ่ายของ เงินทุนว่าเป็นไปตามนโยบายทางการเงินที่ดีหรือไม่ กล่าวคือ มีการใช้เงินทุนให้สอดคล้องกับแหล่งที่ได้มาของ เงินทุน

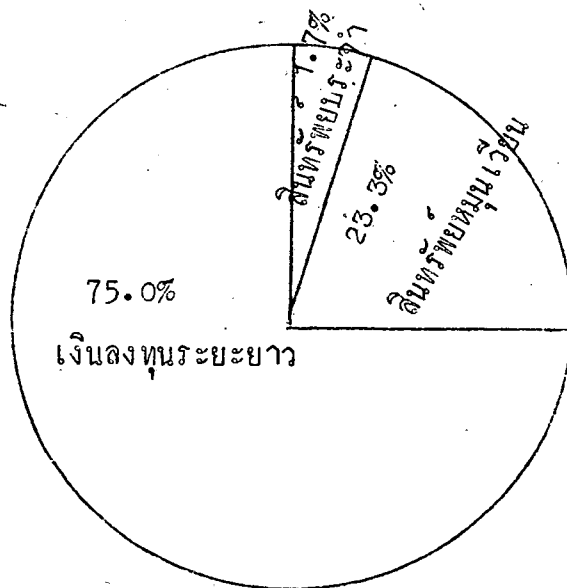
โครงสร้างของการใช้เงินทุนของบริษัทประกันชีวิตในประเทศ, ต่างประเทศ และรวมทั้งอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ยปี พ.ศ. 2518-2522

รวมทั้งอุตสาหกรรม

บริษัทประกันชีวิตในประเทศ

บริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ

จากการพิจารณางบดุลรวมของอุตสาหกรรมประกันชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 จะพบว่า อุตสาหกรรมประกันชีวิตมีโครงสร้างที่ใช้ไปของเงินทุนโดยเฉลี่ยประกอบด้วยสินทรัพย์ทั้งหมด 29.1 เปอร์เซ็นต์ และจากเงินลงทุน 70.9 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่ได้ใช้ไปเพื่อการลงทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะการลงทุนในค่านเงินใหญ่ยืมสูงถึง 40.2 เปอร์เซ็นต์ การลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน 16.6 เปอร์เซ็นต์ การลงทุนในพันธบัตร 8.1 เปอร์เซ็นต์ นอกนั้นเป็นการลงทุนอื่น ๆ การลงทุนของบริษัทประกันชีวิต ย่อมแตกต่างไปจากการลงทุนของกิจการอื่น ๆ เพราะการประกันชีวิตเป็นสัญญาระยะยาว และเงินสำรองประกันชีวิตซึ่งเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญของบริษัทประกันชีวิต เปรียบได้กับเงินของผู้เอาประกันที่ออมไว้ ซึ่งบริษัทจะต้องจ่ายคืนในอนาคต ดังนั้นบริษัทจึงต้องลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว (Long-term investment) ที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทนที่จะทำให้จำนวนเงินสำรองมีจำนวนเท่ากับที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และจะพึงจ่ายสำหรับกรมธรรม์ที่ครบกำหนดในอนาคต ฉะนั้น การใช้ไปของเงินทุนส่วนใหญ่จึงใช้ไปในด้านการลงทุน โดยเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ประจำซึ่งได้แก่ ที่ทำการและทรัพย์สินดำเนินงาน 6.3 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือเป็นการลงทุนสินทรัพย์หมุนเวียน อันได้แก่ รายได้ค้างรับจากการประกัน ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และลูกหนี้อื่น ๆ ที่มีขึ้นเกิดจากเงินกู้และเงินสศฝากธนาคารเป็นจำนวน 22.8 เปอร์เซ็นต์

การพิจารณางบดุลรวมของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย ช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 จะพบว่า บริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยมีแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนโดยเฉลี่ยประกอบด้วยสินทรัพย์ทั้งหมด 31.1 เปอร์เซ็นต์ โดยแยกเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน 22.4 เปอร์เซ็นต์ และสินทรัพย์ประจำ 8.7 เปอร์เซ็นต์ นอกนั้นใช้ไปในการลงทุนสูงถึง 68.9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งใกล้เคียงกับส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมประกันชีวิต เงินทุนส่วนใหญ่ใช้ไปในการให้กู้ยืม 41.6 เปอร์เซ็นต์ และการซื้อหุ้น, หุ้นกู้, ตั๋วสัญญาใช้เงิน 15.1 เปอร์เซ็นต์ สำหรับการลงทุนในสินทรัพย์ประจำ ประเภทที่ทำการและทรัพย์สินดำเนินงานจะสูงกว่าบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ แต่กลับใช้เงินทุนในการลงทุนต่ำกว่า บริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะนิสัยคนไทยที่นิยมจะดูความมั่นคงและก้าวหน้าของบริษัท โดยพิจารณาจากตัวอาคารและทรัพย์สินดำเนินการของบริษัทเป็นสิ่งสำคัญ

ในการศึกษาบคุกรวมของบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ ช่วงปี พ.ศ. 2518-2522 จะเห็นว่าบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศมีแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนโดยเฉลี่ย ประกอบด้วยสินทรัพย์ประจำ ซึ่งได้แก่ ที่ทำการและสินทรัพย์ดำเนินงาน 1.7 เปอร์เซ็นต์ สินทรัพย์หมุนเวียน 23.3 เปอร์เซ็นต์ และใช้ไปในการลงทุนสูงถึง 75.0 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าเงินทุนที่ไ้มาส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในการลงทุนเกือบทั้งหมด โดยใช้ไปในการให้กู้ยืม 37.6 เปอร์เซ็นต์ และการลงทุนในหุ้น, หนุ่, ทรัย์สินจำพวกอื่น 19.2 เปอร์เซ็นต์ การซื้อพันธบัตร 17.8 เปอร์เซ็นต์ สรุปแล้วแหล่งที่ใช้ไปโดยส่วนใหญ่ของบริษัทประกันชีวิตจะใช้ไปในการลงทุน เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนที่จะใช้จ่ายคืนผู้เอาประกันได้ในอนาคต

สรุปแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน

การใช้ไปของเงินทุนนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. สินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องกว่าสินทรัพย์ประเภทอื่น ๆ โดยแยกเป็นประเภทได้ดังนี้
  - 1.1 เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่กิจการซื้อไว้เพื่อหวังผลกำไรจากการขายหลักทรัพย์ระยะสั้น รวมทั้งตัวเงินที่มีกำหนดเวลาไถ่ถอนคืนไม่เกินหนึ่งปี
  - 1.2 เงินสดและเงินฝากธนาคาร
  - 1.3 เงินค้างรับเกี่ยวกับประกันต่อ หมายถึง เบี้ยประกัน ค่านายหน้า ค่างาน ค่าบำเหน็จ ค่าสินไหมทดแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกิดจากการประกันต่อทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่ค้างรับ
  - 1.4 ลูกหนี้และเงินทรอง ลูกหนี้ หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการที่กิจการได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ เนื่องจากนายหน้าตัวแทน และพนักงานไม่นำส่ง เบี้ยประกันที่รับไว้ รวมทั้งลูกหนี้ระยะสั้นอื่น ๆ เงินทรอง หมายถึง เงินที่จ่ายให้พนักงานหรือตัวแทนไปปฏิบัติงานซึ่งจะต้องนำหลักฐานการจ่ายมาหักกลางหรือปฏิบัติงานเสร็จ และเงินทรองจ่ายที่ให้ไว้กับสาขา เพื่อเป็นเงินสำรองจ่ายค่าใช้จ่ายสำนักงานต่าง ๆ ของสาขา ซึ่งจะต้องมีการเบิกชดเชยเมื่อสิ้นเดือน หรือเมื่อเงินทรองที่สาขาถือไว้หมด โดยจะต้องนำหลักฐานการจ่ายมาหักกลางเช่นกัน
  - 1.5 รายได้อื่นค้างรับ หมายถึง รายได้จากการลงทุน และรายได้อื่น ๆ ค้างรับ
  - 1.6 รายจ่ายจ่ายล่วงหน้า หมายถึง ค่าใช้จ่ายซึ่งยังไม่ถึงกำหนดชำระแต่กิจการได้จ่ายไปก่อน
2. สินทรัพย์ประจำ หมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน

เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องใช้สำนักงาน ยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้ต้องมีการตัดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานแต่ละประเภทของสินทรัพย์นั้น ๆ ยกเว้นที่ดิน

3. เงินลงทุนระยะยาวหมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการมีไว้เพื่อหารายได้เข้ากิจการ และมีอายุเกินกว่า 1 ปี แบ่งได้เป็น

3.1 หลักทรัพย์วางประกันไว้กับนายทะเบียน หมายถึง พันธบัตรและหลักทรัพย์อื่น ๆ รวมทั้ง เงินสดที่นำไปวางไว้กับนายทะเบียนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510

3.2 พันธบัตร หมายถึง พันธบัตรรัฐบาล และพันธบัตรอื่นใดที่กฎหมายยอมให้กิจการซื้อไว้เพื่อหาผลประโยชน์

3.3 หุน, หนูก และตั๋วสัญญาใช้เงิน

3.4 เงินในหุ้น โดยที่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน หมายถึง เงินที่กิจการในหุ้นโดยมีสิ่งหาริมทรัพย์ หรือสิ่งหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน

3.5 เงินในหุ้นอื่น ๆ หมายถึง เงินที่ในหุ้นโดยมีธนาคารค้ำประกัน หรือเงินในหุ้นแก่พนักงานบริษัท เป็นต้น

3.6 สิ่งหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ที่กิจการได้มาจากการชำระหนี้จากลูกหนี้

จากโครงสร้างการใช้เงินทุนที่กล่าวมา โดยส่วนใหญ่แล้วใช้ไปเพื่อการลงทุนในอัตราสูงถึง 70.9 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงควรจะศึกษาถึงนโยบายการลงทุนของอุตสาหกรรมประกันชีวิต ตลอดจนการวิเคราะห์การลงทุนว่าเป็นไปตามกฎกระทรวงที่รัฐบาลกำหนดหรือไม่ และมีการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

นโยบายการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต

บริษัทประกันชีวิต ไม่เหมือนกับธุรกิจอุตสาหกรรมหรือบริษัทการค้าธรรมดาซึ่งสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของบริษัทดังกล่าว ได้แก่ ที่ดิน โรงงาน เครื่องมือ เครื่องจักร สินค้า

วัตถุประสงค์ และลูกหนี้หรือสิทธิเรียกร้อง แคลสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของบริษัทประกันชีวิต เป็นพันธบัตร การรับจำนอง และการให้กู้ยืมโดยมีหลักประกันคั้งนั้นหลักประกันที่ผู้เอาประกันจะได้รับจาก บริษัทก็คือ ความปลอดภัยหรือความมั่นคงของการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตนั้น เพื่อว่าเมื่อ ถึงกำหนดตามสัญญาหรือ เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกรมธรรม์นั้น ผู้เอาประกันจะได้รับ การชดเชยคืนจากบริษัท คั้งนั้นบริษัทจึงมีหน้าที่นำเงินส่วนที่คงจ่ายคืนในอนาคตไปลงทุน เพื่อ ก่อให้เกิดผลประโยชน์เพียงพอที่จะจ่ายให้ผู้เอาประกันตามที่ตกลงไว้ การที่บริษัทจะสามารถ ทำได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายการลงทุนของบริษัท ซึ่งการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตจะช่วย เศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และก่อให้เกิดการผลิต และการว่างงาน ตลอดจน จนเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวของประเทศ

จากการที่เงินลงทุนของบริษัทส่วนใหญ่ เป็นเงิน เบี้ยประกันของประชาชนผู้เอา ประกัน มีใช้เงินของผู้ลงทุน หรือส่วนของ เจ้าของบริษัททั้งหมด รัฐบาลจึงควบคุมการลงทุน ให้อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ด้วยเหตุนี้บริษัทประกันชีวิตจึงกำหนดนโยบายการลงทุนให้ อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย จะไม่นำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่นอกเหนือจากข้อกำหนดของ กฎหมาย ทั้งนี้จะพิจารณาถึงความสามารถในการ รับความเสี่ยงจากการลงทุน รวมทั้งยึด มั่นอยู่บนรากฐานของความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญ และมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันจะ คำนึงถึงสภาพคล่องโดยการลงทุนในหลักทรัพย์ที่สามารถ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้รวดเร็วและทัน ต่อความต้องการที่จะใช้เงินของบริษัท เพื่อมิให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ตลอดจน คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุน เพื่อความอยู่รอดและการเจริญเติบโต ของบริษัท

หลักทั่วไปในการพิจารณาการลงทุน

โดยทั่วไปบริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการไต่ก้าวหน้า และจำนวนการรับประกัน ชีวิตเพิ่มขึ้นรวดเร็ว การลงทุนระยะยาวจะคำนึงถึงหลักใหญ่ ๆ ของกฎ ระเบียบบัญชีที่ 6 และฉบับที่ 7 โดยสรุปได้ดังนี้¹

¹ สนิท วรปัญญา และ จำลอง เจริญวิจิตร, "วารสารสำนักงานประกันภัย" ปีที่ 1 เล่มที่ 3 ประจำเดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2519, หน้า 100-103.

1. หลักประกันความมั่นคง (Security of Principal)

การลงทุนของบริษัทจะต้องอยู่บนรากฐานของความมั่นคงและมีความเสี่ยงน้อยที่สุด เพราะเงินที่นำไปลงทุนนั้นส่วนมากเป็นของประชาชนผู้เอาประกัน ดังนั้นหน้าที่และความรับผิดชอบของบริษัทจึงทำให้ไม่อาจลงทุนในหลักทรัพย์ใด ๆ ที่มีความเสี่ยงภัย แต่เนื่องจากว่าไม่มีการลงทุนใดที่ไม่มีความเสี่ยง นอกจากการให้เอาประกันตามกรรมธรรม์ ซึ่งก็เป็นปริมาณน้อย ดังนั้นหลักความเสี่ยงภัยของการลงทุนก็คือ ให้มีการเสี่ยงต่อการลงทุนน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามชนิดหลักทรัพย์ที่ลงทุนและภายในขอบเขตของกฎกระทรวง

2. หลักผลประโยชน์ตอบแทน (Yield) คือการลงทุนนั้น ๆ บริษัทควรจะได้ผลตอบแทนสูงสุด เพื่อส่งเสริมให้บริษัทมีความเจริญเติบโตตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งช่วยให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลกำไรตอบแทนตามระบบธุรกิจ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าบริษัทยึดหลักความมั่นคงมาก ๆ คือความเสี่ยงน้อยที่สุด ผลตอบแทนก็จะต่ำ เช่น กรณีให้กู้ยืมหรือรับซื้อตั๋วเงินโดยมีธนาคารค้ำประกัน ย่อมมีภาระค่าธรรมเนียมการค้ำประกันของธนาคารที่จะต้องไปลดผลประโยชน์จากดอกเบี้ยของบริษัทลงอย่างน้อยร้อยละหนึ่ง เป็นต้น การยินยอมลดหย่อนหลักความมั่นคงลงบ้าง เช่น ยอมให้ซื้อตั๋วเงินของบริษัทเงินทุนโดยไม่ต้องมีธนาคารค้ำประกัน หรือยอมให้ใช้หลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน จะเป็นผลดีที่ทำให้ได้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงขึ้น

3. หลักสภาพคล่อง (Liquidity) บริษัทประกันชีวิต ควรจะมีการลงทุนในหลักทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้เร็ว เพื่อประโยชน์ในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเมื่อถึงคราวจำเป็น หรือเมื่อเกิดภัยขึ้นจนเกินกำลังเงินสดที่มีอยู่ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าบริษัทจะต้องค้ำประกันหลักทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้รวดเร็วทั้งหมด เพราะจากสถิติประกันภัยการเกิดภัยจะไม่เกิดขึ้นพร้อมกัน ซึ่งความรู้ทางคณิตศาสตร์ประกันชีวิต สามารถบอกได้ว่าบริษัทควรจะต้องกันเงินเพื่อการเสี่ยงภัยในเวลาหนึ่ง ๆ จำนวนเท่าใด โดยนำเงินจำนวนดังกล่าวลงทุนในสภาพคล่องที่สูง

4. หลักการกระจายความเสี่ยง และการใช้ทรัพยากร การกระจายการลงทุนมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

4.1 กระจายความเสี่ยงภัยของการลงทุนของบริษัทตามหลัก Law of Large Number

4.2 เป็นการกระจายทรัพยากรในการลงทุนให้เข้าไปมีบทบาทต่อการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของชาติ เช่น การส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร การขนส่ง เพื่อเพิ่มผลิตผลและรายได้ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายของรัฐทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจ เช่น สินเชื่อเกษตรกร การส่งเสริมให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัย ส่งเสริมพัฒนาตลาดหุ้น ตลาดทุนในประเทศ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและเร่งระดมทุนเพื่อพัฒนาประเทศในภาคเอกชน

จากหลักการทั้ง 4 ประการดังกล่าว ซึ่งประกอบกันเป็นโครงสร้างกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 และ 7 แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีความบกพร่องหรือล้าสมัยอยู่หลายประการทั้งในด้านการตีความ ด้านข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติของบริษัท ทั้งนี้จะได้ศึกษาถึงปัญหาการลงทุนในภายหลังต่อไป

วิธีการจัดการลงทุน

ในการจัดการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต ควรจะมีการวางมาตรการที่ดีเพื่อให้ชุมชน และผู้เอาประกันเกิดความศรัทธาในธุรกิจ กล่าวคือ ควรกำหนดกฎเกณฑ์การลงทุนที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยมีแนวทางวาง ๆ ดังนี้คือ

1. จะต้องมีการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ไม่ทุ่มลงทุนเฉพาะชนิดใดชนิดหนึ่ง

2. ในการกระจายการลงทุนโดยแบ่งตามภูมิภาค เพื่อสนองความต้องการของรัฐบาลที่จะให้ท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์กลับคืนบ้าง และขณะเดียวกันเป็นการกระจายการลงทุนให้กว้างออกไปอีก แทนที่จะอยู่แต่ที่แห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะ

3. การลงทุนโดยแบ่งตามประเภท และขนาดของอุตสาหกรรมและบริษัท เช่น โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่, ขนาดกลาง และขนาดเล็ก หรือบริษัท ห้างร้าน ขายเป็นปลีก ขายส่งสินค้าต่างประเทศ ฯลฯ

4. จัดแบ่งการลงทุนตามสภาพของตลาดและความเคลื่อนไหวทาง เศรษฐกิจ

5. โดยมีการกระจายการครบกำหนด เพื่อให้มีเงินลงทุนหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา

ซึ่งในทางปฏิบัติโดยทั่วไป มุ่งกระจายการลงทุนตามความเสี่ยงภัย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต จะเน้นหนักในด้านกำไรรายได้ที่แน่นอน เช่น การซื้อพันธบัตร การให้กู้ยืมโดยมีหลักประกันตลอดจนลักษณะหุ้นและหุ้นกู้ที่ซื้อจะเป็นไปตามกำหนดของกฎกระทรวงฉบับที่ 6 และฉบับที่ 7 จากการศึกษาและวิเคราะห์ตารางที่ 11 หน้า 129 การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตโดยส่วนใหญ่จากอัตราเฉลี่ยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา การลงทุนประเภทเงินให้กู้ยืมโดยมีหลักประกันสูงถึงร้อยละ 45.8 ถัดมาเป็นการลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารร้อยละ 19.5 และลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้, ตั๋วสัญญาใช้เงินร้อยละ 18.7 ของเงินลงทุนทั้งหมด การลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง จะมีข้อห้ามเด็ดขาด โดยเฉพาะกิจการเหมืองแร่ และขนาน้ำมัน

ข้อกำหนดตามกฎหมาย และกฎกระทรวง เกี่ยวกับการลงทุน

การควบคุมการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต โดยรัฐบาลหรือสำนักงานประกันภัยตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 มาตรา 6 และมาตรา 22 ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์สามารถที่จะออกกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นระเบียบหลักเกณฑ์ในทางปฏิบัติ และการวางเงื่อนไขในการควบคุมการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 ดังกล่าว ซึ่งกฎกระทรวงว่าด้วยการลงทุนฉบับแรกของธุรกิจประกันชีวิตได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 85 ตอนที่ 15 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 (เป็นกฎกระทรวงฉบับที่ 5) ได้ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2519) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2519 เพื่อความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น จึงมีการปรับปรุงเพื่อให้บริษัทประกันชีวิตดำเนินการขยายการลงทุนแสวงหาผลประโยชน์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศซึ่งจะเป็นผลดีต่อการประกาศธุรกิจประเภทนี้ และการขยายการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตดังกล่าว ย่อมเป็นการช่วยพัฒนาประเทศด้วย ในปัจจุบันนี้ได้มีการแก้ไขกฎกระทรวงฉบับที่ 6

โดยได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2522) ประกาศเมื่อ 18 เมษายน 2522 โดยยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตให้สามารถลงทุนได้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันของประเทศ และสามารถลงทุนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ข้อกำหนดเพิ่มเติมมิให้บริษัทประกันชีวิตลงทุนในธุรกิจด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป อันจะมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัท

ประเภทของการลงทุนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 6 ซึ่งกำหนดเพิ่มเติมจากกฎกระทรวงฉบับที่ 5 ดังนี้

1. ชื่อพันบัตรรัฐบาลไทย พันบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันทั้ง เงินต้น และดอกเบี้ย
2. ชื่อหรือชื่อย่อหลักทรัพย์ของกระทรวงการคลัง หรือองค์การรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น
3. ชื่อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งปราศจากภาวะติดพัน
4. ชื่อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัท จำกัด ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีได้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย
5. ชื่อหุ้นของนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในต่างประเทศ
6. ชื่อตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน
7. ใ้หญ่ยอมโดยธนาคารในประเทศ เป็นผู้ค้ำประกัน หรือมีหลักทรัพย์ประกัน
8. ใ้หญ่ยอมแก่บริษัทที่จัดสรรที่ดินและอาคาร
9. ใ้หญ่ยอมแก่การเคหะแห่งชาติ
10. ใ้หญ่ยอมแก่สหกรณ์เพื่อการเกษตร
11. ใ้หญ่ยอมแก่เกษตรกร

12. จักรจำหน่ายที่ดินที่บริษัทมีอยู่ก่อน

ในกฎกระทรวงฉบับที่ 7 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและยกเลิกบางข้อของฉบับที่ 6 เพื่อให้กฎกระทรวงที่ใช้ในปัจจุบันนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยหลักทรัพย์ต่าง ๆ ยังคงเหมือนฉบับที่ 6 เพียงแต่กำหนดเงื่อนไขและขยายขอบเขตการลงทุนเพิ่ม

จากการพิจารณาถึงประเภทของการลงทุน ซึ่งกำหนดและขยายการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตให้กว้างขวางมากขึ้นกว่าเดิม และได้มีการปรับปรุง ยกเลิกแก้ไขข้อความบางข้อให้สอดคล้องยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดความสำคัญของบริษัทประกันชีวิต ในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินสำคัญสถาบันหนึ่งที่จะมีส่วนสนับสนุนและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สาระสำคัญของกฎกระทรวงว่าด้วยการลงทุนฉบับที่ 7 ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อ 18 เมษายน 2522 โดยกำหนดใหม่บริษัทประกันชีวิต สามารถลงทุนประกอบธุรกิจอื่นได้ไม่เกินกว่าที่อัตราที่กำหนดดังต่อไปนี้

ไม่เกินร้อยละของสินทรัพย์ของบริษัท
ความบัญชีมูลค่าที่มีอยู่ในวันสิ้นปีบัญชีครั้งสุดท้าย

1) พันธบัตร

ก. รัฐบาลไทย	ไม่จำกัด
ข. กระทรวงการคลังต่างประเทศ	25
ค. ธนาคารระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนา	5

2) ข้อหรือซอลดหลักทรัพย์ของ

ก. กระทรวงการคลัง	ไม่จำกัด
ข. องค์การหรือรัฐวิสาหกิจ	ไม่จำกัด

ไม่เกินร้อยละของสินทรัพย์ของบริษัท
ตามบัญชีมูลค่าที่มีอยู่ในวันสิ้นปีบัญชีครั้งสุดท้าย

- 3) ข้อหุ้นหรือหุ้นของ
- ก. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 (ข้อใดไม่สูงกว่ามูลค่า แต่ไม่เกินสองได้รับ
 ความเห็นชอบ) ไม่จำกัด
- ข. บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทย
 ซึ่งมีได้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย
1. บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
 เกษตรกรรม หรือการขนส่ง 25
  2. บริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจในการขาย
 หรือให้เช่าซื้อที่ดินและอาคาร 10
  3. บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจประกันชีวิต 10
  4. บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเฉพาะการ
 ประกันต่อ โดยผ่านตลาดหลักทรัพย์ 10
  5. อื่น ๆ 15
- 4) ข้อหุ้นของนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิต
 ในต่างประเทศ 10 ของเงินกองทุนบริษัท
- 5) ข้อตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยมี
- ก. ธนาคารในประเทศอาวัลหรือค่าประกัน ไม่จำกัด
- ข. บริษัทเงินทุน เป็นผู้สั่งจ่ายหรือ เป็นผู้
 ออกตั๋วหรือ เป็นผู้อาวัลหรือ เป็นผู้ค่าประกัน
 (รายละเอียดไม่เกินร้อยละ 5) 25

ไม่เกินร้อยละของสินทรัพย์ของบริษัท
ตามบัญชีมูลค่าที่มีอยู่ในวันสิ้นปีบัญชีครั้งสุดท้าย

6) การใหญ่	
ก. โดยมีกระทรวงการคลังหรือธนาคาร ในประเทศเป็นคู่ค้าประกัน	25
ข. โดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน	
- ถ้ามีกรมธรรม์ประกันภัยของผูกมัดทำไว้ กับบริษัทเป็นประกัน	ไม่จำกัด
- ถ้ามีพันธบัตรรัฐบาลไทย, กระทรวง การคลัง ธนาคารระหว่างประเทศ	15
ค. อสังหาริมทรัพย์จำนอง เป็นประกัน (รายละเอียด 5%)	40
ง. โดยมีที่ดิน และอาคาร ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยเป็น ประกันการใหญ่ (รายละเอียดไม่เกิน 400,000 บาท)	15
จ. ใหญ่แก่บริษัทจำกัดที่จัดสรรที่ดินและอาคาร มีธนาคารในประเทศเป็นคู่ค้าประกันหรือหลักทรัพย์	10
ฉ. การเคหะแห่งชาติ	15
ช. สหกรณ์เพื่อการเกษตร	2
ซ. เกษตรกรโดยมีคู่ค้าประกัน (รายละเอียดไม่เกิน 10,000 บาท)	5
ด. ใหพนักงานบริษัทโดยมีคู่ค้าประกัน (20 เท่าของเงินเดือนไม่เกิน 50,000 บาท)	3
7) การจัดจำหน่ายที่ดินที่มีอยู่ก่อนหรือที่ดินที่ตกเป็นของ บริษัทโดยจำนวนเงินที่ใช้ในการจัดจำหน่ายที่ดิน ไม่เกิน	10

ไม่เกินร้อยละของสินทรัพย์ของบริษัท
ตามบัญชีมูลค่าที่มีอยู่ในวันสิ้นปีบัญชีครั้งสุดท้าย

8) เงินฝากที่ธนาคารในประเทศไทยได้รับดอกเบี้ย	ไม่จำกัด
9) กรณีที่บริษัทประกอบธุรกิจหลายอย่างพร้อมกัน จะคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้	
ก. ข้อหนี้หรือหนี้ผูกตามขอ 3 รวมกันทุกราย	40
ข. ข้อตัวแลกเปลี่ยนหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือ การไถ่ยกตามขอ 5 และขอ 6 ก	40
ค. การผูกมัดตามขอ 6 ค. และ ง.	40
ง. การผูกมัดตามขอ 6 ฉ., ช., ซ., ฅ.	30

ในกฎกระทรวงฉบับที่ 6 และ 7 ศึกษาเพิ่มเติมได้จากภาคผนวก

จากการทบทวนกฎกระทรวงฉบับที่ 6 จะเห็นว่ารัฐบาลได้ขยายวงกว้างออกไปโดยเปิดโอกาสให้บริษัทประกันชีวิต ไคลงทุนหาผลประโยชน์เพิ่มพูนรายได้ทางค่านดอกเบี้ยเงินปันผล และการเพิ่มมูลค่าหลักทรัพย์ เพื่อให้บริษัทเจริญเติบโตยิ่ง ๆ ขึ้น อันเป็นมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้ธุรกิจประกันชีวิตเป็นปึกแผ่น มั่นคง และเป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม แต่ขณะเดียวกันได้มีการจำกัดขอบเขตของการลงทุนชนิดนั้น ๆ ไว้อย่างรัดกุม จึงทำให้ดูเหมือนจะมีการควบคุมลงทุนของบริษัทอย่างใกล้ชิด ทำให้บริษัทไม่สามารถลงทุนหาผลประโยชน์ได้เต็มที่ ซึ่งถ้ามองในขอบเขตที่แคบก็อาจมีส่วนจริงบ้าง เพราะการบริหารของรัฐบาลย่อมมีหน้าที่ ควบคุมดูแลและการส่งเสริมพร้อมกันไป

การวิเคราะห์การลงทุนของกิจการประกันชีวิตในประเทศไทย

จากตารางที่ 11 ถึง 13 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต ระหว่างประเภทของหลักทรัพย์ที่ลงทุนกับจำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ถึง 2522 โดยแยกการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตทั้งสิ้นที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย (ทั้งที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาต่างประเทศ) จากตารางที่ 13 จะพบว่าการลงทุนในหลักทรัพย์วางประกัน และพันธบัตรจะมีอัตราค่อนข้างคงที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนัก สำหรับอัตราส่วนการลงทุนในเงินในใหญ่มีมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2518 ถึง 2521 โดยในปี พ.ศ. 2522 ได้เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย คือมีอัตราส่วนประมาณร้อยละ 45.8 ขณะที่เกี่ยวกับการลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงินมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2518 ถึง 2522 ในขณะที่การลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการขยายขอบเขตการลงทุนของกฎกระทรวงฉบับที่ 6 และฉบับที่ 7 ดังกล่าวข้างต้น

อัตราส่วนเฉลี่ยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาของการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ของบริษัทประกันชีวิตทั้งหมด มีดังนี้คือ ร้อยละ (ตารางที่ 11)

1) หลักทรัพย์วางประกันไว้กับนายทะเบียน	0.8
2) เงินลงทุนอื่น	1.5
3) อสังหาริมทรัพย์อื่น	4.4
4) พันธบัตร	9.3
5) หุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน	18.7
6) เงินสด และเงินฝากธนาคาร	19.5
7) เงินในใหญ่	<u>45.8</u>
	<u>100.0</u>

จากอัตราส่วนการลงทุนดังกล่าวนี้ โดยสรุปแล้วบริษัทประกันชีวิตทั้งหมดเกือบครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนทั้งสิ้น หรือประมาณร้อยละ 45.8 จะลงทุนในการในใหญ่ นอกนั้นประมาณร้อยละ 38.2 ลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ หรือตั๋วสัญญาใช้เงินและลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคาร จำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้นในปี 2522 ประมาณ 4.501 พันล้านบาท (ตารางที่ 11)

2. การเปรียบเทียบการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในประเทศไทย และบริษัทต่างประเทศ จะมีอัตราส่วนการลงทุนที่กระจายไปในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งลักษณะที่คล้ายคลึงกันก็คือ การลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นเงินในหุ้น โดยมีส่วนที่ต่างกัน ก็คือ บริษัทในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตัวสัญญาใช้เงินมากขึ้น ในขณะที่บริษัทต่างประเทศลงทุนในส่วนนั้นน้อยลงแต่กลับไปเพิ่มการลงทุนในพันธบัตร (ดูตารางที่ 11) ซึ่งอัตราส่วนเฉลี่ยทั้ง 5 ปี ของการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ของบริษัทประกันชีวิตทั้งหมดดังกล่าว มีดังนี้ คือ ร้อยละ (ตารางที่ 11)

	บริษัทในประเทศ	บริษัทต่างประเทศ
1) หลักทรัพย์ว่างประกัน	1.0	0.4
2) พันธบัตร	4.1	18.9
3) หุ้น, หุ้นกู้ และตัวสัญญาใช้เงิน	17.7	20.4
4) เงินในหุ้น	49.1	40.1
5) อสังหาริมทรัพย์อื่น	9.1	-
6) เงินลงทุนอื่น	0.1	-
7) เงินสดและเงินฝากธนาคาร	<u>18.9</u>	<u>20.2</u>
	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนของบริษัทต่างประเทศจะลงทุนในเงินในหุ้น, เงินสด และเงินฝากธนาคาร, หุ้น, หุ้นกู้ และตัวสัญญาใช้เงิน และพันธบัตร รวมกันประมาณร้อยละ 99.6 ของเงินลงทุนทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนการลงทุนที่มากกว่าบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยจะมีอัตราส่วนเฉลี่ยการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทดังกล่าว ร้อยละ 89.8 ของเงินลงทุนทั้งสิ้น นอกจากนี้สิ่งที่น่าสังเกต คือบริษัทต่างประเทศจะไม่ลงทุนในอสังหาริมทรัพย์อื่น ทั้งนี้ เนื่องจากการลงทุนของบริษัทต่างประเทศจะคำนึงถึงสภาพคล่อง และความมั่นคงปลอดภัยของเงินที่ลงทุน

3. การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่แล้ว จะลงทุนในเงินในใหญ่ยืม, หุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน กับเงินสด และเงินฝากธนาคาร ยกเว้น บริษัทไทยเศรษฐกิจ เนื่องจากมีเงินลงทุนน้อย และต้องลงทุนในหลักทรัพย์ว่างประกัน ตามที่กฎกระทรวงกำหนด จึงทำให้มีเงินเหลือสำหรับลงทุนหลักทรัพย์อื่น ๆ น้อย ดังนั้นจึง ลงทุนในหลักทรัพย์ว่างประกันเป็นส่วนใหญ่ โดยในช่วงห้าปีที่ผ่านมา มีอัตราส่วนประมาณร้อยละ 94.6, 96.3, 97.8, 91.1 และ 73.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 12) หรือโดยเฉลี่ย 5 ปี ประมาณร้อยละ 90.7 ของเงินลงทุน สำหรับการวิเคราะห์การลงทุนของบริษัทอื่นนอกเหนือ จากบริษัทไทยเศรษฐกิจ จะแยกกลุ่มบริษัทออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด, บริษัทประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด, บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด จากการวิเคราะห์การลงทุนของบริษัทเหล่านี้ (ในตาราง ที่ 12) จะพบว่าแนวโน้มของบริษัทกลุ่มนี้จะลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงินมากขึ้น ขณะเดียวกันการลงทุนในเงินในใหญ่ยืมจะลดลง โดยเฉพาะในปี 2522 การลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 56.8, 67.2, 64.9 ตามลำดับของ แต่ละบริษัท ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (ปี 2519) และฉบับที่ 7 (ปี 2522) ที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตในการเพิ่มประเภทหลักทรัพย์ และขยายขอบ เขตการลงทุนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันมีข้อกำหนดเพิ่มเติมที่ป้องกันมิให้บริษัทประกันชีวิตมุ่ง ลงทุนในธุรกิจด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป อันจะมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัท เมื่อ ภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดลงกว่าปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะว่าผลตอบแทนที่ได้ต่ำกว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ อื่น ๆ จากอัตราเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมาของแต่ละบริษัทจะมีอัตราส่วนการลงทุนในหลักทรัพย์ เหล่านี้ ดังนี้คือ (ตารางที่ 12) ร้อยละ ของเงินลงทุนทั้งสิ้น

	<u>หุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน</u>	<u>เงินฝากออม</u>	<u>เงินสดและเงินฝากธนาคาร</u>
บ. เมืองไทย จำกัด	35.3	29.6	25.5
บ. ศรีอยุธยา จำกัด	32.9	13.0	39.1
บ. กรุงเทพฯ จำกัด	40.0	39.8	9.1

กล่าวโดยสรุปแล้ว บริษัทกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของการลงทุนกระจายไปในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งคำนึงถึงผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นหลัก

กลุ่มที่ 2 บริษัทไทยประกัน จำกัด, บริษัทไทยประสิทธิ์ จำกัด, บริษัทไทยสมุทร จำกัด, บริษัทอินเทอร์ไลฟ์ จำกัด, บริษัทอาคเนย์ จำกัด จากการศึกษาวิเคราะห์การลงทุนของบริษัทกลุ่มนี้ พบว่าจะมุ่งลงทุนด้านเงินฝากออม แต่ในอัตราที่ลดลง ขณะเดียวกันลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงินในอัตราที่เพิ่มขึ้น (ดูตารางที่ 12) ซึ่งคาดการณ์ได้ว่าแนวโน้มในอนาคตของกลุ่มนี้อาจจะหันกลับมาลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงินมากขึ้นเหมือนกลุ่มที่ 1 เป็นที่น่าสังเกตว่าในอดีตที่ผ่านมา การลงทุนในรูปแบบเงินสด และเงินฝากธนาคารมีอัตราสูงเพียงลดลงในช่วงปี 2521-2522 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กฎกระทรวงฉบับที่ 5 ซึ่งยกเลิกในปี 2519 กำหนดให้ลงทุนในหลักทรัพย์ได้ไม่ก้อย่าง และกำหนดอัตราส่วนการลงทุนไว้ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการลงทุน บริษัทส่วนใหญ่จึงเก็บในรูปแบบเงินสดและเงินฝากธนาคารมาก แต่เมื่อออกกฎกระทรวงฉบับที่ 6 และ 7 ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนมากขึ้นในระยะหลังจากอัตราเฉลี่ย 5 ปี ที่ผ่านมาของบริษัทกลุ่มนี้ อัตราส่วนการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

	เงินใหญ่ยืม	เงินสดและเงินฝากธนาคาร	หุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน
บ. ไทยประกัน จำกัด	46.5	31.8	17.7
บ. ไทยประสิทธิ์ จำกัด	53.3	0.8	22.8
บ. ไทยสมุทร จำกัด	56.0	22.1	6.4
บ. อากาศเนย์ จำกัด	47.7	17.1	22.8
บ. อินเทอร์เน็ต จำกัด	38.3	28.2	15.4

จากการพิจารณาจะเห็นว่า อัตราร่วมโดยเฉลี่ยของบริษัทกลุ่มนี้ลงทุนในเงินใหญ่ยืม โดยมีหลักทรัพย์ประกันมาก โดยลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารเป็นอันดับต่อมา ยกเว้น บริษัทไทยประสิทธิ์ และบริษัทอากาศเนย์ ที่ลงทุนในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน

แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 จะไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ การลงทุนกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของเงินลงทุน จะอยู่ในหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน, เงินใหญ่ยืม และเงินสดและเงินฝากธนาคาร เป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่แตกต่างกันคือ นโยบายการลงทุนของแต่ละบริษัทซึ่งจะเน้นหนักด้านหลักทรัพย์ที่จะลงทุน โดยกลุ่มที่ 1 เน้นทางด้านหุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน ในขณะที่บริษัทกลุ่มที่ 2 เน้นทางด้านเงินใหญ่ยืม แต่อย่างไรก็ตามบริษัทประกันชีวิตโดยส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความคล่องตัว และความมั่นคงปลอดภัยของเงินทุน ประกอบกับผลตอบแทนจากการลงทุน รวมทั้งการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์

4. การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตสาขาต่างประเทศ ได้แก่บริษัท AIA บริษัท CUL โดยส่วนใหญ่แล้วจะลงทุนในพันธบัตร, หุ้น, หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน, เงินใหญ่ยืม ส่วนการลงทุนในรูปเงินสดและเงินฝากธนาคารมีแนวโน้มลดต่ำลงมาก (ดูตารางที่ 13) โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2522 มีอัตราเพียงร้อยละ 8.1 และ 3.7 ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าบริษัทต่างประเทศจะมุ่งลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงและเมื่อเทียบกับบริษัทในประเทศแล้ว แมว่าแนวโน้มของการลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารจะต่ำลง แต่มีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าบริษัทต่างประเทศ เมื่อเทียบโดยเฉลี่ย 9 บริษัท ในปี 2522 จะมี

ร้อยละ 16.1 ในขณะที่เดียวกัน การลงทุนในพันธบัตรต่ำกว่าบริษัทต่างประเทศ โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2522 สูงสุดเพียง 11.6 (ไคแก บริษัทอากเนย์) เมื่อเทียบกับบริษัทต่างประเทศ ลงทุนในอัตราร้อยละ 25.9 และ 19.7 ตามลำดับ

บทบาทการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตที่มีต่อตลาดการเงินและตลาดทุน

การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตย่อมแตกต่างไปจากการลงทุนของกิจการอื่น ๆ เนื่องจากการประกันชีวิตเป็นสัญญาระยะยาว และเงินสำรองประกันชีวิตของบริษัทเปรียบได้กับทรัพย์สินของผู้เอาประกันที่ออมไว้ โดยบริษัทจะต้องจ่ายคืนในอนาคต ซึ่งเงินสำรองจำนวนมากเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยการลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว(Long-term Investment) ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล อันได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล หุ้น หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน

จากตารางที่ 11 อัตราร้อยละในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาของการลงทุนในพันธบัตร รัฐบาล หุ้น หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทประกันชีวิตทั้งหมด มีดังนี้คือ ร้อยละของเงินลงทุนทั้งสิ้น

	2518	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย
เงินลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล	10.2	10.1	10.7	9.2	10.1	10.06
เงินลงทุนในหุ้น หุ้นกู้ และตั๋วสัญญาใช้เงิน	11.5	11.7	17.0	26.7	26.9	18.76
รวมเงินลงทุนในภาครัฐบาล และภาคเอกชน	21.7	21.8	27.7	35.9	37.0	28.82

การลงทุนในภาครัฐบาลโดยเฉลี่ยที่ผ่านมาเป็นอัตราร้อยละ 10.06 ของเงินลงทุนทั้งสิ้น ในขณะที่การลงทุนในภาคเอกชนเป็นอัตราร้อยละ 18.76 ของเงินลงทุนทั้งสิ้น จะเห็นว่าการลงทุนทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลรวมกันเพียงร้อยละ 28.82 ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนทั้งสิ้น

การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตต่อตลาดทุน อันได้แก่ หุ้นและหุ้นกู้ ทั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์ โดยแสดงการเปรียบเทียบดังนี้

การเปรียบเทียบเงินลงทุนในหุ้นและหุ้นกู่กับสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2522

	2520		2521		2522	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินลงทุน หุ้น และหุ้นกู้ (ภาคเอกชน)	489.0	14.9	362.3	8.9	375.9	7.4
เงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ภาค เอกชนสูงสุดตามกฎหมาย	2,293.3	70.0	2,830.2	70.0	3,573.9	70.0
สินทรัพย์รวม	3,276.2	100.0	4,043.1	100.0	5,105.5	100.0

ที่มา : กองวิชาการและสถิติ สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

อุตสาหกรรมประกันชีวิตลงทุนในตลาดทุนจำพวกหุ้น หุ้นกู้ อันเป็นหลักทรัพย์ภาคเอกชนทั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2522 เป็นจำนวนเงินที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ภาคเอกชนสูงสุดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 ซึ่งกำหนดให้บริษัทลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ต่าง ๆ รวมกันไม่เกินร้อยละ 70 ของสินทรัพย์ตามบัญชีซึ่งบุคคลครั้งสุดท้าย ทั้งนี้แนวโน้มการลงทุนในตลาดทุนได้ลดต่ำลงมาเรื่อยๆ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจากตลาดที่ชะงักงันของประเทศไทยยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่พอที่จะเป็นหลักประกันการลงทุนได้

สำหรับการลงทุนหลักทรัพย์ภาครัฐบาล อันได้แก่พันธบัตรรัฐบาล ซึ่งบริษัทประกันชีวิตลงทุนอยู่ในเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกับหลักทรัพย์ภาคเอกชน ดังนี้

การเปรียบเทียบเงินลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลกับสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2522

	2520		2521		2522	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล	307.5	9.4	335.9	8.3	452.0	8.9
สินทรัพย์รวม	3,276.2	100.0	4,043.1	100.0	5,055.5	100.0

ที่มา : กองวิชาการและสถิติ สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ หลักทรัพย์รัฐบาล ซึ่งก็คือ พันธบัตรตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 กำหนดลงทุนได้โดยไม่จำกัด

เป็นที่น่าสังเกตว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ภาคเอกชน และภาครัฐบาลรวมกันได้เพียง 16.3 เปอร์เซ็นต์ ในปี 2522 ซึ่งไม่ถึงครึ่งหนึ่งของสินทรัพย์ทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่มีแหล่งเงินทุนแหล่งใหญ่คือ เงินสำรองประกันชีวิต ที่ธุรกิจอื่นไม่มี ฉะนั้นรัฐบาลควรมีการปรับปรุงแก้ไขสภาพตลาดในปัจจุบันให้การลงทุนยิ่งขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ตลาดทุนนี้ฟื้นตัวขึ้น ช่วยให้มีแหล่งเงินลงทุนแหล่งใหญ่เกิดขึ้น ในปัจจุบันรัฐบาลได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2525¹

¹ศึกษารายละเอียด ภาคผนวก ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการวางเงินสำรองประกันภัย

เริ่มบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2526 เกี่ยวกับการวางเงินสำรองไว้กับนายทะเบียน เป็นมูลค่า ร้อยละสี่สิบห้าของเงินสำรองตามมาตรา 20 โดยกำหนดให้วางหลักทรัพย์เป็นประกัน

การลงทุนของบริษัทประกันชีวิตต่อตลาดการเงิน ซึ่งได้แก่ ทั่วสัญญาใช้เงิน ทั่วแลกเงิน โดยบริษัทประกันชีวิตเริ่มต้นการลงทุนในค่านี้นี้ในปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ดังนี้

การเปรียบเทียบการลงทุนทั่วสัญญาใช้เงินกับสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรม ประกันชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2522

	2521		2522	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินลงทุนในทั่วสัญญาใช้เงิน	610.5	15.1	832.7	16.5
จำนวนสูงสุดตามกฎหมาย	1,010.8	25.0	1,263.9	25.0
สินทรัพย์รวม	4,043.1	100.0	5,055.5	100.0

ที่มา : กองวิชาการและสถิติ สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

จะเห็นได้ว่าการลงทุนในตลาดการเงินในอัตราที่สูงกว่าตลาดทุน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2521, 2522 ประมาณร้อยละ 15.1 และ 16.5 ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวน สูงสุดที่กฎหมายกำหนดไว้ร้อยละ 25 ทั้งนี้มีแนวโน้มการลงทุนด้านตลาดการเงินสูงขึ้น แสดงว่า บริษัทประกันชีวิตมีบทบาทในการช่วยแก้ไขปัญหาหรือผ่อนคลายภาวะการเงินของประเทศได้บ้าง ไม่มากนัก โดยการกระจายเงินลงทุนเข้าสู่ตลาดการเงินและตลาดทุน

เปรียบเทียบอัตรารายการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตระหว่างประเภทของหลักทรัพย์ที่ลงทุนกับจำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น

(หน่วย: ร้อยละ)

	รวมในประเทศ					สาขาต่างประเทศ					รวมทั้งอุตสาหกรรมประกันชีวิต				
	2518	2519	2520	2521	2522	2518	2519	2520	2521	2522	2518	2519	2520	2521	2522
1. หลักประกันว่างประกัน	1.7	1.2	1.0	0.7	0.6	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	1.2	0.9	0.8	0.6	0.5
2. พันธบัตร	6.2	3.9	4.5	3.6	2.3	13.1	18.0	19.3	18.6	25.6	9.0	9.2	9.9	8.6	9.6
3. หุ้น, กอง และตั๋ว	10.4	12.4	11.4	24.6	29.6	13.1	10.6	26.8	30.7	20.8	11.5	11.7	17.0	26.7	26.9
4. เงินฝาก	55.8	46.8	51.9	45.0	46.0	42.2	48.3	35.7	29.1	45.4	50.3	47.3	46.0	39.6	45.8
โดยมีกรมธรรม์ประกัน	18.8	17.1	17.2	16.2	15.5	23.0	21.8	20.6	18.9	18.7	20.6	18.9	18.5	17.1	16.5
โดยมีทรัพย์สินจำนวน	18.2	13.6	17.4	21.4	23.1	5.6	6.1	6.5	1.2	5.8	13.0	10.7	13.4	14.6	17.7
โดยมีธนาคารค่า	17.7	15.3	12.4	7.1	6.1	13.5	20.4	8.6	8.9	20.8	16.0	17.2	11.0	7.7	10.7
โดยมีหลักทรัพย์ค่า	1.0	0.7	4.7	0.2	0.2	-	-	-	-	-	0.6	0.4	3.0	0.1	0.1
โดยมีบุคคลค่า	0.1	0.1	0.2	0.1	1.1	0.1	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.8
5. อสังหาริมทรัพย์อื่น	4.4	12.7	11.2	8.8	8.3	-	-	-	-	-	2.6	7.9	-	5.8	5.7
6. เงินลงทุนอื่น	-	0.2	-	0.4	-	-	-	-	-	-	-	0.1	7.1	0.3	-
7. เงินสดและเงินฝาก	21.5	22.8	20.0	16.9	13.2	31.1	22.7	17.8	21.3	7.9	25.4	22.9	19.2	18.4	11.5
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

หมายเหตุ จำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น (หน่วย: 1,000 บาท)

	2518	2519	2520	2521	2522
รวมในประเทศ	1,093,833	1,465,413	1,824,664	2,416,229	3,093,833
รวมต่างประเทศ	763,867	892,954	1,051,514	1,227,942	1,465,413
รวมทั้งสิ้น 11 บริษัท	1,857,520	2,358,367	2,867,178	3,644,171	4,559,246

ตารางที่ 13

เปรียบเทียบอัตราสวนการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต สาขาต่างประเทศระหว่างประเภท
ของหลักทรัพย์ที่ลงทุนกับจำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น

(หน่วย: ร้อยละ)

	AIA					CUL				
	2518	2519	2520	2521	2522	2518	2519	2520	2521	2522
1. หลักทรัพย์วางประกัน	0.3	0.2	0.2	0.2	0.1	4.8	4.6	4.2	4.1	3.7
2. พันธบัตร	13.1	18.3	19.7	18.7	25.9	12.0	11.6	10.4	16.4	19.7
3. หุ้น, หุ้นกู้และตัว	11.6	9.5	26.1	30.4	19.7	39.8	30.4	40.2	39.8	49.2
4. เงินในบัญชี	42.2	48.6	36.2	29.3	46.2	42.0	42.0	26.4	24.6	23.7
- โดยมีกรมธรรม์ประกัน	22.9	21.5	20.4	18.7	18.6	25.1	28.5	26.0	24.2	22.9
- โดยมีทรัพย์สินจำนอง	6.0	6.4	6.8	1.3	6.0	-	-	-	-	-
- โดยมีธนาคารค่า	13.3	20.7	9.0	9.3	21.6	16.6	13.2	-	0.1	0.4
- โดยมีหลักทรัพย์ค่า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- โดยมีบุคคลค่า	-	-	-	-	-	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4
5. อสังหาริมทรัพย์อื่นๆ	-	-	-	-	-	0.4	0.4	0.3	0.3	-
6. เงินลงทุนอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. เงินสดและเงินฝาก ธนาคาร	32.9	23.4	17.8	21.4	8.1	1.0	11.0	18.5	14.8	3.7
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

หมายเหตุ จำนวนเงินลงทุนทั้งสิ้น (หน่วย: 1,000 บาท)

	<u>2518</u>	<u>2519</u>	<u>2520</u>	<u>2521</u>	<u>2522</u>
AIA	721,908	849,852	1,003,554	1,179,133	1,349,405
CUL	41,779	43,103	47,960	48,809	53,384